

Kisvállalkozói hírek az Európai Bizottságtól – 2010. november 14-20.

Az Ipartestületek Országos Szövetsége (IPOSZ), mint az UEAPME magyar tagszervezete minden héten összegzi, lefordítja és továbbítja tagjainak az Európai Bizottságnak a kisvállalkozásokat is érintő legfontosabb döntéseit.

Tartalomjegyzék:

Energia-infrastruktúra: a Bizottság uniós érdekű villamosenergia-átviteli és gázszállító folyosókra tesz javaslatot **1. oldal**

Digitális menetrend: az Europeana online hozzáférést biztosít több mint 14 millió, Európa kulturális örökségének részét képező dokumentumhoz **2. oldal**

A KAP jövőjéről szóló bizottsági közlemény, háttérjegyzet **4. oldal**

Energia

-infrastruktúra: a Bizottság uniós érdekű villamosenergia-átviteli és gázszállító folyosókra tesz javaslatot

Az Európai Bizottság a mai napon ismertette, hogy az energia-infrastruktúrák terén milyen stratégiai prioritásokat kíván érvényre juttatni a következő két évtizedben annak érdekében, hogy az energiahálózatok megfeleljenek a 21. század kívánalmainak. A Bizottság közleményében meghatározza az elektromos áramot, a gázt és az olajat szállító vezetékhálózatok uniós szempontból kiemelt fontosságú folyosóit. A jövőben e prioritások alapján születnek majd meg a konkrét uniós projektek engedélyezésével és finanszírozásával kapcsolatos döntések.

Günther Oettinger energiaügyi biztos kijelentette: „Energiapolitikai célkitűzéseink – azaz az ellátásbiztonság, a megújuló forrásokból származó energia befogadása, az energiahatékonyság és a belső piac megfelelő működése – csak akkor teljesíthetők, ha ehhez megvan a szükséges energia-infrastruktúra. Ennek pedig elengedhetetlen előfeltétele, hogy egyesítsük erőforrásainkat, és felgyorsítsuk a kiemelt uniós projektek megvalósításának ütemét.”

A közlemény megnevezi azt a kisszámú uniós érdekű, kiemelt villamosenergia-átviteli és gázszállító folyosót, amelyek fejlesztése nem várhat tovább ahhoz, hogy be lehessen kapcsolni az energiahálózatba az egyéb európai energiapiacoktól majdhogynem elszigetelt tagállamokat, jelentős mértékben növekedhessen a meglévő határkeresztező rendszer-összeköttetések kapacitása, a hálózatok pedig alkalmassá váljanak a megújuló forrásokból termelt energia befogadására, s ezáltal teljesüljenek a versenyképesség, a fenntarthatóság és az ellátásbiztonság megteremtésére irányuló uniós politikai célkitűzések. E kijelölt folyosók alapján kerül majd sor 2012-ben az uniós finanszírozásra és építési engedélyezésre érdemes, európai érdekű konkrét projektek meghatározására, ami magában foglalja a projektekkel kapcsolatos végleges döntések határidőhöz kötését is, mindenkor biztosítva az uniós, különösen a környezetvédelmet érintő jogszabályok maradéktalan betartását és a nyilvánosság részvételét. A projektek kidolgozásakor és végrehajtásakor a Bizottság a

tagállamok közötti regionális együttműködést szorgalmazza. A távolabbi jövőre gondolva is megfogalmaz célokat, például „európai villamosenergia-szupersztrádák” létrehozását.

A villamosenergia-ágazatban a közlemény négy kiemelt uniós érdekű folyosót határoz meg:

- **északi-tengeri, valamint Észak- és Közép-Európát összekötő villamosenergia-hálózat**, amely a tengeri szélerőművekben termelt energiát eljuttatja a nagyvárosok fogyasztóihoz, illetve biztosítja a megtermelt energia tárolását az Alpok és a skandináv országok vízerőműveiben,
- **rendszerösszekötők kiépítése Délnyugat-Európában** az ott megtermelt szél-, nap- és vízenergiának a kontinens többi részére való eljuttatásához,
- **a közép- és kelet-európai országok hálózatainak összekötése a délkelet-európai hálózatokkal**, a regionális hálózatokat megerősítve,
- **a balti államok energiapiacainak integrálása az európai energiapiacba.**

A gázágazatban a közlemény három kiemelt uniós érdekű folyosót határoz meg:

- a **Déli Gázfolyosón** keresztül megvalósuló gázszállítás közvetlenül a Kaszpi-tenger térségéből Európába, ezzel diverzifikálva a beszerzési forrásokat,
- a **balti energiapiacok integrálása és összekapcsolása Közép- és Délkelet-Európával**,
- **észak-déli gázfolyosó kiépítése Nyugat-Európában** a belső szűk keresztmetszetek felszámolása, valamint a lehetséges külső beszerzési források lehető legjobb integrálása érdekében.

Előzmények

Az EU vállalta, hogy 2020-ig 20%-kal csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását, a teljes végfelhasználói energiafogyasztásban 20%-ra növeli a megújuló forrásból származó energia részarányát, és 20%-kal növeli az energiahatékonyságot. Ezen energia- és éghajlat-politikai célok teljesítéséhez csak az energiaszállítás terén mintegy 200 milliárd eurós beruházásokra van szükség az elektromos távvezetékek és gázvezetékek hálózatainak fejlesztésére. Becslések szerint a magánszektor ennek csak egy részét fogja állni, így 100 milliárd eurós forráshiánnyal lehet számolni.

Digitális menetrend: az Europeana online hozzáférést biztosít több mint 14 millió, Európa kulturális örökségének részét képező dokumentumhoz

Az európai kulturális intézményeket összekapcsoló Europeana, európai digitális könyvtár segítségével immár több mint 14 millió digitalizált könyv, térkép, fénykép, festmény, film és zenei klip érhető el a világ minden részéről. A 2008-ban kétmillió könyvtári tétellel induló Europeana mára meghaladta az eredetileg 2010-re célul kitűzött 10 millió tételt. A mai napon a Bizottság által az európai kulturális örökség online hozzáférhetővé tételének új módjait vizsgáló vitacsoport („Bölcsek bizottsága” - Maurice Lévy, Elisabeth Niggemann, Jacques de Decker) ([IP/10/456](#)) az uniós kulturális miniszterek tanácsának és az Európai Parlament kulturális bizottságának tart beszámolót. A „Bölcsek bizottsága” által készített jelentést 2011 elején teszik közzé.

Neelie Kroes, az Európai Bizottság digitális menetrendért felelős alelnöke így nyilatkozott: „Az Europeana jól példázza, hogy az európai szintű együttműködés hogyan gazdagíthatja életünket. Az online elérhető 14 millió könyvtári tétel jó hír azoknak az internet-felhasználóknak, akik európai könyvtárakból, múzeumokból és levéltárakból szeretnének kulturális anyagokhoz hozzáférni. Az Europeana azonban még ennél is jobb lehetne, ha több kulturális intézmény digitalizálná gyűjteményét és tenné azokat elérhetővé az európai portálon keresztül. Bízom benne, hogy a Bölcsek bizottsága nemsokára ambiciózus javaslatokat ad a folyamat felgyorsítása érdekében.”

Az Europeana prototípusa 2008 novemberében kezdte meg működését, lehetővé téve az internet-felhasználók számára a digitalizált könyvek, térképek, festmények, újságok, fényképek, filmtörödékek és más, az európai kulturális intézményektől származó audiovizuális dokumentumok elérését és keresését. A www.Europeana.eu weboldalon keresztül jelenleg több mint 14 millió tétel, köztük zenei klipek érhetők el, amely jóval meghaladja a Bizottság által 2010-re kitűzött 10 millió dokumentumot.

Az idén hozzáadott új tételek között szerepel egy 1221-ből származó bolgár pergamen-kézirat, amely a bolgár nyelvtörténet jelentős nyelvemléke; az 1547-ben kiadott első litván könyv, a „Catechismusa prasty szadei”; Arisztotelész „Technē rētorikēs” című művének 1588-ból származó ógörög és latin nyelvű példánya; Jan Steen 17. századi holland festő festményei; Goethe és Schiller német írók teljes életműve; 1907-ből származó dán mozgókép-felvételek az Alkotmány napján tartott megemlékezésről; és az írországi Glendalough kolostorról az I. világháború előtt készült fényképfelvételek (további példákért lásd [MEMO/10/586](#)).

Az Europeana gyűjteményének 64%-át teszik ki a digitalizált fényképek, térképek, festmények, múzeumi tárgyak és más képek. A gyűjtemény 34%-a digitalizált szöveg, a portálon több mint 1,2 millió teljes könyv tekinthető meg online illetve tölthető le. A szövegek között számos ritka kézirat és 1500 előtti ősnymtatvány (incunabulum) található. A gyűjtemény kevesebb mint 2%-ban tartalmaz videó- és hanganyagokat. Az Europeana gyűjteményében elérhető anyagok nagy része főként a jogvédelem alatt álló vagy ismeretlen jogtulajdonossal rendelkező, gazdátlan anyagok digitalizálásához és hozzáférhetővé tételéhez kapcsolódó nehézségek miatt régebbi, azaz szerzői jogvédelem alatt már nem álló mű (még abban az esetben is nehézségek merülnek fel, ha ezek az anyagok már nem szerezhetők be kereskedelmi forgalomban).

Az Europeana feltöltéséhez – különböző mértékben – minden uniós tagállam hozzájárult. Még mindig Franciaország a legaktívabb résztvevő (a művek 18%-ával), míg Németország 17%-ra növelte részesedését. Annak érdekében, hogy az Europeana valódi keresztmetszetét adja az európai kulturális örökségnek, további jó minőségű anyagokra van szükség minden tagállamtól.

Az Europeana iskolákban való felhasználásában rejlő potenciált az Európai Iskolahálózat által a közelmúltban szervezett [eLearning Awards](#) verseny résztvevői is bemutatták. Az írországi Portmarnock Community School által benyújtott [nyertes projekt](#) keretében a programban résztvevő diákok saját blogot készítettek történelmi alakokról a digitális erőforrások felhasználásával.

Jövőre az Europeana is kísérletezni fog felhasználók által készített tartalommal, és feléri a felhasználókat, hogy az I. világháború témakörében küldjenek be anyagokat.

Jelenleg az Europeana két virtuális kiállítással várja látogatóit: A „Reading Europe” az európai könyvritkaságok és irodalmi munkák széles választékát, az „art nouveau” kiállítás pedig a különböző országokból származó kulturális anyagok összekapcsolásában rejlő potenciált mutatja be.

Előzmények

Az Europeana www.europeana.eu az európai kulturális intézmények együttműködésén alapuló projekt, amelyhez Európa-szerint több mint 1500 kulturális intézmény járult hozzá digitalizált anyagokkal. A portált prototípus formájában 2008 novemberében indították el, amikor 2 millió könyvtári tételt tett online módon elérhetővé ([IP/08/1747](#)).

Az *Europeana-iroda* a Hágában található Holland Nemzeti Könyvtárban kapott helyet. A szolgáltatást a 80%-ban az EU által finanszírozott Europeana Alapítvány üzemelteti. A 2008-as induláskor a várakozásokat meghaladó felhasználói érdeklődés által okozott túlterheltség miatt az oldalt egy hónapra be kellett zárni.

Az Europeana könyvtárral kapcsolatos további információkat a [MEMO/10/586](#) dokumentumban találhat.

Europeana tartalom ország szerint
(az egyes országok hozzájárulása az Europeana portálhoz az összes könyvtári
tétel százalékában)

Uniós tagállamok	Százalék
Franciaország	17,98%
Németország	17,10%
Svédország	9,69%
Spanyolország	8,85%
Hollandia	7,89%
Olaszország	7,03%
Írország	6,47%
Egyesült Királyság	6,14%
Lengyelország	2,81%
Belgium	1,45%
Görögország	1,40%
Finnország	1,31%
Szlovénia	0,98%
Ausztria	0,32%
Észtország	0,27%
Románia	0,17%
Szlovákia	0,15%
Dánia	0,11%
Portugália	0,11%
Bulgária	0,08%
Cseh Köztársaság	0,08%
Magyarország	0,07%
Litvánia	0,05%
Luxemburg	0,04%
Lettország	0,01%
Ciprus	<0,01%
Málta	<0,01%
Tagállamhoz nem tartozó európai gyűjtemények, pl. európai projektek	2,91%
Nem EU tagállamok	
Norvégia	5,76%
Egyéb	0,85%

Háttérjegyzet: a KAP jövőjéről szóló bizottsági közlemény

A Bizottság a mai napon elfogadta „A KAP jövője 2020-ig: az élelmezési, a természetes erőforrásokot érintő és a területi kihívások kezelése” című közleményt. Ez a dokumentum jelzi annak a jövő tavaszig tartó konzultációs folyamatnak a kezdetét, amely a Bizottság számára lehetővé teszi, hogy 2011 nyaráig előkészítse a vonatkozó jogalkotási javaslatokat. A megreformált KAP a tervek szerint 2014. január 1-jén lép hatályba.

Milyen koncepciók alapján kívánja a Bizottság versenyképesebbé tenni az európai mezőgazdaságot?

A mezőgazdasági ágazat hosszú távú versenyképessége a termelékenység növelése mellett azon múlik, hogy az ágazat képes-e leküzdeni az éghajlatváltozás kihívását és fenntartható módon tud-e gazdálkodni a természeti erőforrásokkal. Ennek megvalósításához elengedhetetlen, hogy a mezőgazdaság Európa egész területén innovatív maradjon, beruházásokat hajtson végre és szembenézzen a piaci fejleményekkel.

A Bizottság közleménye ehhez több kulcsfontosságú elemet javasol. Először is felül kell vizsgálni a közvetlen kifizetések rendszerét: be kell építeni egy, az ökológiai versenyképességhez kapcsolódó környezetbarát komponenst, továbbá méltányosabbá és átláthatóbbá kell tenni. Ezt követően a vidékfejlesztési programokban növelni kell az innováció szerepét és az éghajlatváltozás elleni küzdelmet célzó erőfeszítéseket. Végezetül átláthatóbbá kell tenni az élelmiszerláncot, valamint meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogy a tagállamok új eszközöket kapjanak a mezőgazdasági nyersanyagok túlzott mértékű áringadozásának megakadályozására.

Miért kell a KAP-ot méltányosabbá tenni?

A múltból megörökölt támogatási kritériumok. A régi uniós tagállamokban élő mezőgazdasági termelőkre vonatkozó közvetlen kifizetések alapkritériumai a 2000–2002-es évekből erednek. Az összegeket az akkori termelési mennyiségek alapján határozták meg. A támogatásokat most egy tárgyilagosabb, illetve minden gazdálkodó és tagállam tekintetében méltányosabb rendszer keretében szükséges meghatározni.

A bővítések figyelembevétele. A közvetlen támogatások tekintetében jelenleg két rendszer létezik: egyrészt a régi tagállamokra vonatkozó, történeti kritériumokon alapuló rendszer, másrészt pedig az EU-hoz 2004-től csatlakozó tagállamokra vonatkozó rendszer, amely egy hektáronkénti átalányösszeget alapul. Ezért egy új, az EU egészére testreszabott, méltányos és átlátható rendszert kell létrehozni.

Az európai mezőgazdaság változatosságának hatékonyabb támogatása. A referencia-kritériumokba be kell építeni az agrárjövodelem támogatását célzó közvetlen kifizetések ökológiai és környezetvédelmi dimenzióját is (a mezőgazdasági termelők által előállított közjavak biztosítása). A Bizottság jelenleg is tanulmányozza azokat a gazdasági és politikai szempontból is kivitelezhető megoldásokat, amelyek révén kialakíthatók a méltányos támogatás feltételei. Az ilyen támogatás figyelembe veszi a gazdák tevékenységének társadalmi, gazdasági és környezeti kontextusához kapcsolódó paramétereket.

Meg kell-e húzni a közvetlen kifizetések felső határát?

A közvetlen kifizetések a jövedelemtámogatás olyan formáját képezik, amely elengedhetetlen a mezőgazdasági tevékenység európai szinten történő fenntartásában. Helyénvaló tehát gondoskodni arról, hogy a köztámogatások kedvezményezettjei ezentúl csupán azok az aktív mezőgazdasági termelők legyenek, akik valóban támogatásra szorulnak. Egy bizonyos összeg felett a támogatások elveszítik jelentőségüket, kivéve, ha azokat egyes kézzelfogható, jövedelemhez kapcsolódó tényezők indokolnak.

Lehet-e a KAP hasznosabb a kisgazdaságok számára?

A hangsúly nem az életképtelen gazdaságok megsegítésén, hanem piaci integrációjuk serkentésén van. A KAP-ot egyszerűbbé kell tenni. A bürokrácia akadályozza a kisgazdaságok KAP-támogatásokhoz való hozzáférését, jöllehet azok fontos gazdasági szerepet töltenek be egyes vidéki területeken. Az egyszerűsítési törekvéseket úgy kell végrehajtani, hogy valamennyi gazdasági szereplő méltányos módon részesüljön a közpolitikák kínálta előnyökből.

Részesülnek-e külön támogatásban a kedvezőtlen helyzetű régiók?

A vidékfejlesztési programok keretében most is létező támogatásokat nem fenyegeti veszély. A mezőgazdasági tevékenység fenntartása olyan területeken, ahol a termelés feltételei

nehezebbek, alapvető eleme a biológiai sokféleség és a dinamikus vidéki területek megőrzésének. A közvetlen kifizetések kiszámításánál tehát a meghatározott természeti korlátokat is figyelembe lehet majd venni.

Mely agrártermelési módszerek kapnak ösztönzést az éghajlatváltozás elleni küzdelem és a környezet megóvása céljából?

A jelenlegi szakaszban még nem áll rendelkezésre teljes lista azokról az agrártermelési módszerekről, amelyek a közvetlen kifizetések környezetbarát összetevője révén támogatásban fognak részesülni. Most készül egy hatástanulmány a legrelevánsabb módszerek meghatározására. Példaként megemlíthető a takarónövényzet fenntartása, a vetésforgó, az ökológiai célú területpihentetés és az állandó legelők.

A **takarónövényzet** téli időszakban való fenntartása abból áll, hogy egyes növénykultúrákat a betakarítás után azonnal el kell vetni. Ez lehetővé teszi a talaj táplálását és víztartó képességének javítását, valamint a talajerózió elleni fellépést. Így módon a másodvetésű növénykultúrák termesztése is lehetővé válik.

A **vetésforgó** a talaj regenerálódó képességét figyelembe vevő hagyományos módszer. Általa csökkenthető a vegyszerek (peszticidek, gyomirtók, műtrágyák) használata.

A legelők a biológiai sokféleség valóságos lelőhelyei, továbbá a talaj, a vízhasználat, a széndioxid-megkötés és a tájképfarmálás tekintetében is nagy hozzáadott értékkel rendelkező ökoszisztémák.

Az ökológiai célú területpihentetés oly módon gazdagítja a mezőgazdasági ökoszisztémákat, hogy menedéket nyújt a növény- és állatvilágnak. A területpihentetésben rejlő lehetőségek teljes kihasználásához az ugaroltatott földterületeket gondosan kell kaszálni azért, hogy a kis cserjék fejlődhessenek rajtuk.

Szükséges-e megtartani a KAP két pillérét?

A KAP két pillére kiegészíti egymást. Az első pillérnek biztosítani kell a mezőgazdasági termelők éves alapú támogatását azért, hogy megfelelhessenek az EU egészére vonatkozó kihívásoknak. A másik pillér – a „Leader” koncepciót is ideértve – egy többéves és rugalmas beruházási eszköz, amelyik különösen a versenyképesség, az innováció, a mezőgazdaság fenntarthatóságának támogatása és az éghajlatváltozás elleni küzdelem támogatása érdekében igazodik minden tagállam helyi adottságaihoz.

Miért nem tartalmaz több részletet a közlemény egyes kérdésekkel kapcsolatban?

A bizottsági közlemény nem tér ki a reform minden részletére. Ehhez meg kell várni a jogalkotási javaslatokat, amelyek előterjesztésére 2011 nyaráig fog sor kerülni. A mai napon ismertetett szöveg egy szakpolitikai dokumentum, amely az év elején folytatott nyilvános vita során azonosított kihívások alapján kijelöli a fő irányokat. A jogalkotási javaslatok előterjesztéséig részletes hatásvizsgálatok készülnek a legrelevánsabb eszközök meghatározására, amelyekkel a közleményben azonosított kihívások a leghatékonyabban kezelhetők.

Mely lépések követik a közlemény közzétételét?

A bizottsági közlemény megvitatásra kerül a Tanácsban és az Európai Parlamentben csakúgy, mint a Gazdasági és Szociális Bizottságban és a Régiók Bizottságában. A Bizottság konzultációt fog szervezni, amelyen a résztvevőket megkérlik nézeteik kifejtésére, valamint arra, hogy elemezzék a különféle lehetőségek várható hatásait. A közleményben megadott választási lehetőségek mindegyikéről most készülnek részletes hatástanulmányok. A Bizottság 2011 nyarán ezekre is figyelemmel terjeszti elő jogalkotási javaslatait. Az új Szerződés hatálybalépését követően a javaslatokról az együtdöntési eljárást keretében fognak dönteni,

ami a KAP-reformok esetében először fordul elő. A megreformált KAP a tervek szerint 2014-ben lép hatályba.

Melyek a jövő mezőgazdaságának kihívásai?

Élelmiszer-ellátás. A világ népességének növekedése és az élelmiszer-fogyasztási szokások változása következtében a FAO szakértői szerint a mezőgazdasági termékek iránti kereslet 2030-ra 50 %-kal, 2050-re pedig 70 %-kal fog nőni. Európának vállalnia kell a nemzetközi szinten rá háruló felelősséget oly módon, hogy fenntartja a kellő mennyiségű minőségi termék előállítására szolgáló kapacitását, és mindeközben tiszteletben tartja a rendkívül szigorú egészségügyi előírásokat és – a környezetet károsításának elkerülésére – ösztönzi a fenntartható termelési módszereket.

A természeti erőforrások fenntartható használata. A mezőgazdasági ágazat a talaj, a víz és a biodiverzitás kulcsfontosságú felhasználója, és rendkívül nagy szerepet játszik a tájkép formálásában. A közel 14 millió gazdaság Európa területének több mint a felét műveli. Mezőgazdasági és erdészeti tevékenység Európa területének 80 %-án folyik. A mezőgazdaság konkrét válaszokat adhat az éghajlatváltozás vagy a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelem terén. Ezenkívül pedig a gazdáknak is fejleszteniük kell termelési módszereiket azért, hogy alkalmazkodjanak a globális felmelegedéshez.

A vidéki területek egyenletes fejlődése. A mezőgazdaság a legtöbb vidéki terület gazdasági motorja és az európai agrárélelmiszer-ipar alapja. Az agrárélelmiszer-ipari ágazat összesen 17,5 millió embert foglalkoztat (az ipari szektorban dogozók 13,5 %-a). Alapvetően fontos kellően vonzóvá tenni a mezőgazdasági foglalkoztatást, és különösen arról kell gondoskodni, hogy a legszükségesebb mértékben a fiatalok ágazatba való bevonása is megtörténjen. A mezőgazdasági jövedelmek az átlagos európai jövedelmek csupán 40 %-át érik el.

Összeállította: IPOSZ Nemzetközi és Oktatási Igazgatóság